

არსებობს თუ არა რეალური ნება უნივერსიტეტის
აცტილონიტურობისა
არჩევანი/არაზანის ზღვარზე

პირველი გვერდიდან

6069 კაპულია

— რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია,
თქვენ უკვე მიიღოთ გადაწყვეტილება —
რექტორის არჩევნებში მიიღოთ მონაწილეობა. ამ პოსტზე კენჭის საყრელად თქვენი ეყრდნობით საინიციატივო ჯგუფის ნარდგინებას. საინიციატივო, ვინ მოიაზრება ამ ჯგუფში?

— მართალია, მოქმედი კანონი და უნივერსიტეტის დებულება რექტორის გაკანსიაზე გამოცხადებულ არჩევნებში მონაწილეობისთვის ვინმეს წარდგინებას არ ითვალისწინებს, მაგრამ ჩემთვის ამას და, ალბათ, უნივერსიტეტისოფას და მთელი ქართული საზოგადოებისთვისაც, მორალურ მნიშვნელობა აქვს. ჩემი რექტორობის მხარდაჭერთა ხელმოწერების შეგროვების პრიცესს არ გაყონტროლებ — ეს ჩემგან დამოუკიდებლად ხდება. მე მხოლოდ დამიკავშირდა ჩვენი უნივერსიტეტის რამდენიმე მოქმედი დავანლმოსილი პრიცესორი, ზოგიც ემერიტუსი და მრჩეველთა საბჭოს წევრი და მკითხეს, რა ფორმით შეეძლოთ მხარდაჭერის გამოხატვა. ამის შემდეგ მივმართე იმ ახალგაზრდა დოქტორანტებს, რომლებმაც თავის თავზე აიღეს ხელმოწერების შეგროვების ინიციატივა და დავაკვალიანებ დაკავშირებოდნენ მათ, ვინც თანაბეჭდომა გამომიტხადა. მოგვიანებით გავიგე, რომ შეიქმნასხვა ჯაგუფიც, რომლის წარმომადგენლებიც ასევე აგროვებრნ ხელმინტერებს ჩემს მსარდა-საჭრად. ყველა მათგანი, რამდენადაც ვიცი, ელოდა — წნასასარჩევონ დაირებისას მებრროდის შეიტანდა „ქართული ოცნება“ კანონში ცვლილებას იმასთან დაკავშირებით, რომ რექტორს დოქტორის აკადემიური ხარისხის აუცილებლად უნდა ჰქონდეს. საპარლამენტო უმრავლესობის მხრიდან მსგავსი საკანონმდებლო ინიციატივის წამოყენებისთანავე, როგორც ხედავთ, ის ჯაგუფები, რომლებსაც რექტორის პოსტზე ჩემი კანდიდატურის წარდგნა უნდა, გააქტიურდნენ.

— საკონკურსოდ თუ აპირებთ დოკუ-
მენტაციასთან ერთად ამ ხელმოწერების
ნარდგენას?

— ეს ფორმალური პროცედურაა. როგორც
ვახსნენ, ჩემთვის ამას მხოლოდ მორალური
მნიშვნელობა აქვს და არა სამრავლორივი
დატვირთვა. ხელმოწერების შეგროვებას მხო-
ლოდ ის ხიბოდი აქვს, რომ ჩემი სურვილი
— რექტორის არჩევნებში მიღიღო მონანილეობა,
გამყარებულია იმ ადამიანების სურვილითაც
რომლებიც უნივერსიტეტში ან სწავლობენ, ან
მუშაობენ.

ერთ საინტერესო მომენტს მინდა მივაქ-
ციო ყურადღება: თვითონ იმ დოკუმენტთა ჩა-
მონათვალი, რომლის წარდგენაცაა მოთხოვ-
ნილი რექტორობის კანდიდატების მხრიდან,
ძალას მნირია. მოთხოვნილი დოკუმენტაცია,
პრაქტიკულად, ვერ ასახავს რექტორის კან-
დიდატის მიერ განვლილი ცხოვრების გზას.
მას არ ევალება — საკონკრეტო სიარადიონს
გამოქვეყნებულია სამეცნიერო შრომების სი-
რაც ჩემთვის გაუგებდარია. თუ უნივერსიტეტ-
მა დოკტორის აკადემიური ხარისხის მქონე
პირი უნდა აირჩიოს, ეს იმას ნიშნავს, რომ მან
მხარი უნდა დაუჭიროს მეცნიერს და თუ რე-
ქტორობის კანდიდატი მეცნიერია, მას უნდა
მოეთხოვობოდეს შრომების სიის წარდგენაც-
გამოქვეყნებულ განცხადებაში კი მსგავსი
არაფერი წერია.

— აკადემიური საბჭოს ერთიერთმა წევრ-მა აღნიშნა, რომ არჩევანის გაკეთებისას იგი ყურადღებას მიაქცევს ციტირების ინდექს-სა და იმ სტატიათა რაოდენობას, რომელიც რექტორობის კანდიდატს იმპაქტ ფაქტო-რიან უზრნალებში აქვს გამოქვეყნებული....

— ალბათ, თითოეული პრეტენდენტის სურვილზე დამოკიდებული, დამატებით თუ რა ინფორმაციას დაურთავს წარდგნილ დო-კუმენტაციას. ის, რაც აკადემიური საბჭოს ერთორთ ურვს უთხრა, აბსოლუტურად სწორ მოთხოვნას მიმაჩნია, რადგან თუ უნივერსიტეტის უნდა — ჰყავდეს დოქტორის აკადე-მიური ხარისხის მქონე ხელმძღვანელი, მისი ციტირების ინდექსის ცოდნაც, ალბათ, სასურველია. მართალია, ციტირების ინდექსი მც-ნერის საერთაშორისო აღიარების იდეალური კრიტერიუმი არ არის, მაგრამ უკეთესი კრი-ტერიუმი, უბრალოდ, არ არსებობს. ვინც ამ კუთხით ჩემი მონაცემებით დაინტერესდება, შემიძლია მოგახსენოთ, რომ ციტირების ინდექსია 490. იმის გათვალისწინებით, რომ სსრ კაშშირის დროს, საზოგადოებრივ მეცნიერებათა წარმომადგენლებს, არ გვქონდა შე-საძლებლობა — ინტეგრირებული ვყოფილი-ყვაით საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში, ჩემი ციტირების ინდექსს განსხვავდება და

— რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია,
თქვენ მხარდაჭერს გიცადული პროფესია
რის ის ნანიკონი, რომელთავან ძვრომა
გიორგი ხუბუას რეგიონობის დროს აკადე-
მიურ კონკურსებში პროტესტის ნიშანად
ან არ მიღიო მონაწილეობა, ან უნივერ-
სიტეტიდან გააძევეს. საინტერესოა, რა კონ-
ტაქტები გაქვთ მათთან?

— პიროვნეულად ძალიან ბევრ პროფესორს ვიცნობ და ვიცნობდი. ეს ჩვეულებრივი ამბავია — ერთი პროფესიის ხალხს ყოველთვის აქვს ერთმანეთთან ურთიერთობა და აკავშირებთ ურთიერთგაგება. გარდა ამისა, 16 წლინადია საქართველოს მცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრი ვარ და, აქედან გამომდინარე, აკადემიის ბეჭედის წევრის, რომ-ლებიც მცნიერების სხვადასხვა დარგის ნარ-მომადგენერების არიან, კარგად ვიცნობ და თი-თოვეულთან მაქვს პერილული ურთიერთობა. ვმუშაობდი უნივერსიტეტშიც და ვიყვავ დიდი სამეცნიერო საბჭოს წევრი. ასე რომ, ეს კონ-ტაქტები ყოველთვის მქონდა, მთავარია ის, რომ ამ ადამიანებთან საერთო ენის მოქენა-მიადვილდება, რადგან ჩვენ ერთნაირი პრო-ტესტი გვექონდა იმასთან დაკავშირებით, რაც უნივერსიტეტში, სამეცნიერო სექტორში და, საერთოდ, საკაშაღლის რეჟიმის ზებობის პე-რიოდში ქვეყნაში ხდებოდა. ზუნძებითავა, რო-დესაც ადამიანებს საერთო პროტესტი აკავ-შირებთ, ერთმანეთს უზიარებებს პოზიციებს, შეხედულებებს, გამოქვეყნებული წერილების მინარესსა და მედიისთვის გაეთებულ საკუ-თარ კომენტარებსა თუ მიცემულ ინტერვიუ-უბებს. ურთიერთობის სწორია ასეთი პროცესი.

შავაგაშირებს იმ პროექტის მიზნებით, რომლებიც დღეს უნივერსიტეტში აღარ არიან. ვამაყობ, რომ მათთან ერთად დეც იმ „ჩარეცხილთა“ შორის მოვიაზრებოდი, რომლებიც სააკადემიულის რეჟიმის დროს „ჩამოწერეს“.

— მიუხედავად იმისა, რომ ოქვეენ შეკარდნას პრეზიდენტობისას ეკონომიკის მინისტრი იყვათ, „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ ბურჯანაძე-უგანაძე-სააკადემიულის ფრთამ არ გადაეყოლათ შევარდნაძის ამქარს და, რამდენაც ცნობილია, 2003-2004 წლის საპარლამენტო არჩევნების სიაში მე-7 ნომრიდაც კი შეიყვანეს, თუ არ ჩავთვალით ბურჯანაძის გუნდში ოქვენს პირველობას. არჩევნებში გამარჯვების შემდეგ თქვენი ფრაცია „ნაციონალური მოძრაობის“ ნევროცი იყვათ. ასეთი პოზიციების დაკავების შემდეგ რატომ მოგიაზრეს „ჩარეცხილთა“ შორის? რა იყო ამის მიზეზი?

— მიზეზი გახლდათ ჩემი დამოუკიდებელი შეხედულებები და აზროვნება. როდესაც „ნაციონალური მოძრაობის“ ფრაქციის წევრი ვა-ყავი (პარტიის წევრი არასაღროს ვყოფილვარ), პრინციპულად არ ვერიზინდებოდ ფრაქციის გადაწყვეტილებებს და ყოველთვის ვაძლევ ხმას იმას, რის მხარდაჭერასაც საჭიროდ ვთვალიდიდო. ნისანდობლივია, რომ „ნაციონალური მოძრაობის“ ლიდერებს საკმაოდ ფრთხილ და-მოკიდებულებაში იყენებ ჩემთან. არ მახსოვეს, მაგალითად, 2007 წლამდე მათგან შენიშვნის მოცემა იმ თვალსაზრისით, რომ თქვენ რა-ტომ ხართ წინააღმდეგი, როცა რაღაცას ჩეცნებ შხარს უჟერთო. გავისეხებ 2004 წელს. მაშინ საჭირო ზოგ ზურგის უკანიას მთავრობისსითობის დონის გამოცხადება. მე მაინ საჯაროდ გა-მოვედი და ვთქვი, რომ ვარ ზურაბ უვანისა მთავრობის ორი წევრის — კახა ლომაიასა-და კახა ბერდუქიძის წინააღმდეგი. ამ ოქმაზე ერთერთ გაზეთში ჩემი ინტერვიუც დაიძექდა შემდეგი აქცენტით — როგორ დაანგრევს ორი კახა ქვეყნას: ერთი — ეკონომიკას და მეორე — განათლებისა და მეცნიერების სისტემას. ჩემი პოზიცია „ნეგრევის“ პათოსით განმსჭვალულების ამ ზოგიერთ განვითარების მიმართ პარაგანე-ტის განათლებისა და მეცნიერების კომიტეტის სხდომაზეც ღიად დავაფიქტირე. მაშინც კი „ნაციონალური მოძრაობის“ ლიდერთა შხრიდან ჩემი ხისტი აზროვნებისადმი შემწყებარების დამკიდებულების გამო ფრაქციის

ინტერვიუ აკადემიკოს ლალო პაპავასთან

გარდა ამისა, ჯერ კიდევ პარლამენტში ჩემი მოლვანეობის დროს ფულდრაიტის პროგრამით 9 თვე ვიყავი მინვეული აშშ-ში, ჯონს ჰოპკინსის უნივერსიტეტის საერთაშორისო კვლევების ნიცხეს სკოლაში. სწორედ ამ სკოლაში ყოფნის დროს დავწერე ჩემი მორიგი ნიგინა, რომელზე მუშაობაც დამტხვა ჩემი ერთრთო საუკეთესო ნამუშევრის — „ნეკროლეონომიკის“ გამოსვლას, რომელიც ყველაზე კარგად ასახავდა სიტუაციას პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში. ამ ჩემი ნიგინის პრეზენტაციის მზნით მიმიწვევის შემდეგში ლექციებზე ჰარვარდის უნივერსიტეტში, ჯორჯ თაუნის უნივერსიტეტში, ასევე, კალიფორნიის უნივერსიტეტში — დევისში, მიჩიგანის უნივერსიტეტში, კათოლიკურ უნივერსიტეტში და რამდენიმე კალეჯში. ასე რომ, თვითრეალიზების „შიმშილს“ საერთაშორისო ასპარეზზე ნამდვილად არ განვიცდიდ.

— პოლიტიკური მოღვაწეობის გარდა
თქვენს ბორგაფიულ მონაცემებში ყურად-
სალების სახელინირ და პედაგოგიურ მოღ-
ვაწეობასთან დაკავშირდებული შერიხება.
საინტერესოა, როის და რაობობ დატოვეთ
უნივერსიტეტი, რომელიც თქვენ ერთგვარ-
ად ასაზორობდათ?

— დაკინებული მიმთ, როდის და ვისი ინციდა-
ტივით მოვედი უნივერსიტეტში. 1991 წელს,
როდესაც საქართველოს მეცნიერებათა აკა-
დემიის პატა გუგუშვილის სახელობის ეკო-
ნომიკის ინსტიტუტში დირექტორად ამირჩიეს,
სწორედ მაშინ იწყებოდა საქართველოში და
უნივერსიტეტშიც სერიოზული დუღილის პე-
რიოდი. გამოჩენდა სტუდენტთა ჯგუფი, რო-
მელმაც მიითხოვა, რომ არ უძრიადა მარქ-
სისტემი პოლიტიკური მიმმართვის სწავლა. დაინიჭ-
ერიოზული მოძრაობა. იმ დროს სტუდენტებს
ძალიან დაეხმარა უნივერსიტეტის მამრიდე-
ლო პრორექტორი, აკადემიკოსი ლევან ალექ-
სიძე, რომელიც რექტორის, აკადემიკოს როინ
მეტრეველის მხარდაჭერით მოქმედდება. ამ
სტუდენტებმა შექმნეს მაკროეკონომიკის
სპეც-ჯგუფი, სადაც თავად შეარჩის — ვის
უნდა ეწავლებონა მათთვის. ასე მიმიყვნებას
სტუდენტებმა უნივერსიტეტში, რაც იქმდება
უნივერსიტეტის ასპირანტურაში ჩემი ჩაბარე-
ბის მცდელობის ხელშესლისა და სხვა ინციდა-
ტივების ჩახმობის გამო, ვერ მოხერხდა. აა,

